

Fremmedspråk på ungdomstrinnet: store regionale forskjeller

Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen – Notat 3/2013¹

Elever som begynner på ungdomstrinnet får mulighet til å lære et nytt fremmedspråk i tillegg til engelsk. Årlig benytter ca. 75 % av elevene seg av denne muligheten, se tabell 1. Disse elevene lærer i all hovedsak fransk, spansk eller tysk. Spansk er største fremmedspråk. Noen skoler gir også opplæring i arabisk, kinesisk, russisk eller samisk som fremmedspråk, men slike språktilbud er foreløpig svært sjeldne på ungdomstrinnet.

I dette notatet skal vi se nærmere på de store regionale forskjellene med hensyn til elevenes valg av fremmedspråk. Fransk og spansk dominerer på de store skolene i byene, mens tysk er størst på de mange små skolene i distriktene. Elever i tettbebygde strøk og i kommuner med mange høyt utdannede innbyggere har oftere fremmedspråk enn elever på skoler i industrikommuner og utenfor de store byene. I disse kommunene er også frafallet størst.

Notatet tar utgangspunkt i tall fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI). Tallmaterialet er fritt tilgjengelig på gsi.udir.no. Elevtall brudd ned på fylker og kommuner er vedlagt på slutten av dette notatet (side 14 til 30).

	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
2010-11	15,5%	32,1%	25,5%	0,3%	75,2%
2011-12	15,3%	33,5%	26,9%	0,5%	76,1%
2012-13	14,7%	34,9%	26,4%	0,4%	76,3%

Tabell 1. Andelen elever med fremmedspråk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (på landsbasis).

Stabile tall på landsbasis – store sprik fra fylke til fylke

Elevtallene for fremmedspråk er påfallende stabile fra år til år: i skoleåret 2012-13 ble 76,3% av elevene registrert på fransk, spansk, tysk eller et annet fremmedspråk. I 2011-12 var an-

---

¹ Spørsmål? Ta gjerne kontakt med seksjonsleder for FoU og analyse på Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen, Gerard Doetjes (gerard.doetjes@fremmedspraksenteret.no eller telefon 41334419).

delen elever med fremmedspråk 76,1% og i 2010-11 var tallet 75,2%. Også fordelingen på de enkelte språkene endrer seg ikke mye fra år til år: mellom 33 og 35% av elevene har spansk, mellom 25 og 27% har tysk og mellom 14 og 16% har fransk (se tabell 1 på side 1). Fordelingen mellom de enkelte fremmedspråkene har vært relativt stabil helt siden skoleåret 2006-07, da den raske veksten for spanskfaget og tilsvarende tilbakegang for fransk og tysk opphørte.

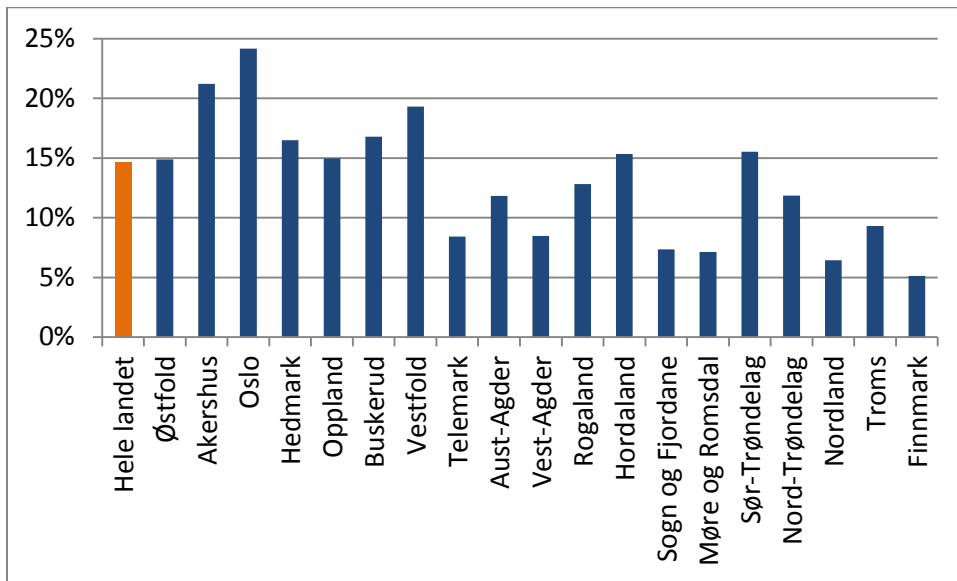
Men, bak tallene på landsbasis skjuler det seg til dels store forskjeller fra fylke til fylke, både for de enkelte språkfagene og for fremmedspråk sett under ett. I to av de tettest bebygde fylkene, Akershus og Rogaland, ligger andelen elever med fremmedspråk over 85%, mens under 50% av elevene i Finnmark har fremmedspråk på 8. trinn (se tabell 2). Også i Nordland og Troms er det forholdsvis få elever som får opplæring i fremmedspråk på ungdomstrinnet.

	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Østfold	14,9 %	33,9 %	26,8 %	.	75,5 %
Akershus	21,2 %	37,0 %	27,0 %	0,4 %	85,6 %
Oslo	24,2 %	35,3 %	19,2 %	0,6 %	79,3 %
Hedmark	16,5 %	30,1 %	30,6 %	.	77,1 %
Oppland	14,9 %	26,8 %	35,2 %	.	76,9 %
Buskerud	16,8 %	30,3 %	29,6 %	.	76,7 %
Vestfold	19,3 %	37,3 %	23,4 %	.	80,0 %
Telemark	8,4 %	30,2 %	29,1 %	0,0 %	67,8 %
Aust-Agder	11,8 %	29,6 %	29,7 %	0,1 %	71,2 %
Vest-Agder	8,5 %	34,1 %	34,6 %	.	77,2 %
Rogaland	12,8 %	44,6 %	28,5 %	.	86,0 %
Hordaland	15,4 %	39,4 %	22,2 %	0,6 %	77,5 %
Sogn og Fjordane	7,3 %	17,8 %	46,1 %	.	71,2 %
Møre og Romsdal	7,1 %	37,7 %	26,3 %	.	71,1 %
Sør-Trøndelag	15,5 %	35,1 %	23,9 %	0,7 %	75,3 %
Nord-Trøndelag	11,9 %	37,0 %	27,7 %	.	76,5 %
Nordland	6,4 %	36,3 %	21,8 %	.	64,5 %
Troms	9,3 %	32,8 %	22,1 %	1,6 %	65,9 %
Finnmark	5,1 %	14,1 %	20,7 %	7,2 %	47,2 %

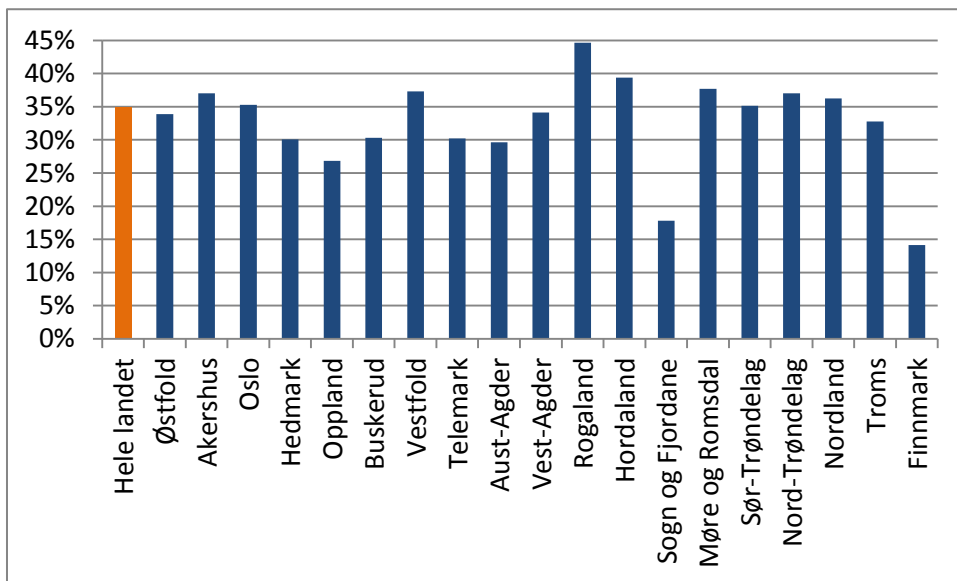
Tabell 2. Andelen elever med fremmedspråk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (per fylke).

Tallene for **fransk** spriker sterkt fra fylke til fylke. Dette henger sammen med at mange mindre ungdomsskoler utenfor de store byene ikke tilbyr fransk. Andelen elever som har fransk på 8. trinn er nesten fem ganger så stor i Oslo (24,2%) som i Finnmark (5,1%) – se figur 1. Fransk er også ganske utbredt i de tettbebygde fylkene Akershus (21,2%) og Vestfold

(19,2%), mens språket er dårlig representert i fylker med mer spredt bebyggelse, som for eksempel Nordland (6,4%), Møre og Romsdal (7,1%) og Sogn og Fjordane (7,3%).

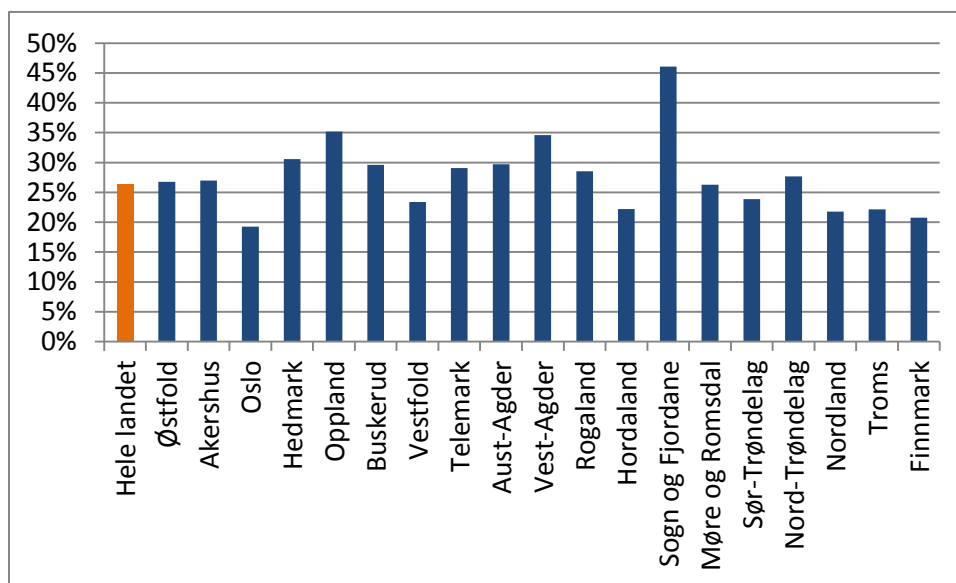
Figur 1. Andelen elever med fransk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (per fylke).

Figur 2. Andelen elever med spansk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (per fylke).

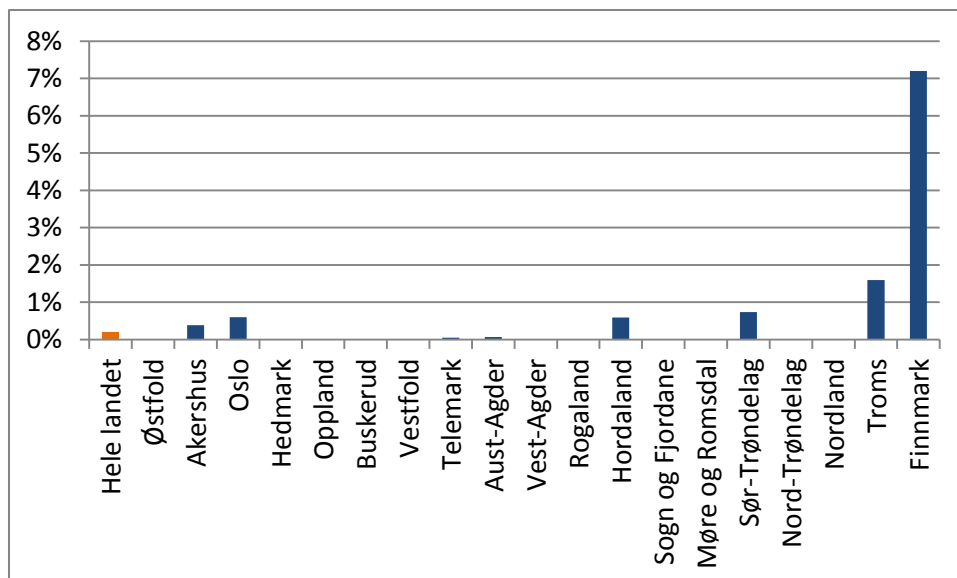
I likhet med fransk er også tallene for **spansk** forskjellige fra fylke til fylke, men avvikene er ikke like store – se figur 2. Mange fylker ligger i nærheten av landsgjennomsnittet på 34,9%, men andelen elever med spansk er påfallende høy i Rogaland: 44,6%. Dette betyr at godt over halvparten av alle elevene som har fremmedspråk i Rogaland, har spansk. Finmark (14,1%) og Sogn og Fjordane (17,8%) har klart lavere andeler på spansk enn ellers i landet.

Også når det gjelder **tysk** er det mange fylker som befinner seg i nærheten av landsgjennomsnittet på 26,4%, samtidig som det er noen påfallende avvik – se figur 3. Mest iøynefallende er at så mange som 46,1% av elevene på 8. trinn i Sogn og Fjordane har tysk. Den høye tyskandelen kan muligens forklares med at det foreløpig er få skoler med spansk i fjordfylket. Også i Buskerud (35,2%) og Vest-Agder (34,6%) er det forholdsvis mange elever som får opplæring i tysk. Oslo, hvor nesten alle skoler har tre fremmedspråk å velge fra, har lavest andel tyskelever i landet (19,2%). Oslo er også eneste fylke hvor det er flere fransk- enn tyskelever.

Figur 3. Andelen elever med tysk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (per fylke).

Som nevnt innledningsvis, er det ytterst få ungdomsskoler som tilbyr **andre fremmedspråk** enn fransk, spansk og tysk – se figur 4. Elevene i denne kategorien utgjør under 0,5% av elevmassen på 8. trinn. Finnmark er unntaket som bekrefter regelen. Her er hele 7,2% (!) av elevene registrert under «andre fremmedspråk», i dette tilfelle russisk og samisk. To av tre ungdomsskoleelever med russisk bor i Finnmark. Også i Troms er det noen skoler med tilbud om russisk, og her ligger andelen elever med andre fremmedspråk enn fransk, spansk og tysk på 1,6%. I tillegg til russisk og samisk er også arabisk (Oslo) og kinesisk (Akershus, Hordaland, Oslo og Sør-Trøndelag) representert i denne kategorien. Skolene i fylkene som ikke er nevnt her, har utelukkende tilbud om fransk, spansk og/eller tysk.

Figur 4. Andelen elever med andre fremmedspråk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (per fylke).

Store byer – større skoler – mer fremmedspråk

Det er en tydelig sammenheng mellom befolkningstetthet og skolestørrelse på den ene siden og antall tilbudte språk og andelen elever med fremmedspråk på den andre siden. Hvis vi rangerer kommunene² etter elevtall på 8. trinn³ og så deler inn kommunene i fire grupper på ca. 15 000 elever hver (se tabell 3), viser det seg at andelen elever med fremmedspråk er klart størst (83,0%) i gruppen med de åtte største byene (Oslo, Bergen, Trondheim, Bærum, Stavanger, Kristiansand, Fredrikstad og Sandnes – i alt 15545 elever).

	Kommuner	Elever	Fremmeds.	Fremmeds. %
Gruppe 1	8	15545	12898	83,0 %
Gruppe 2	32	15052	11896	79,0 %
Gruppe 3	74	14914	11338	76,0 %
Gruppe 4	316	14933	10177	68,2 %

Tabell 3. Fremmedspråk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (elever etter kommunestørrelse).

I neste gruppe, som omfatter bl.a. Tromsø, Asker, Drammen og 29 flere kommuner, ligger denne andelen på 79,0% – altså lavere enn i gruppe 1, men fortsatt over landsgjennomsnittet. I gruppe tre, hvor bl.a. Stjørdal, Hamar og Molde inngår⁴, er snittet omtrent det samme som på landsbasis, 76,0%, men igjen noe lavere enn i forrige gruppe. Andelen elever

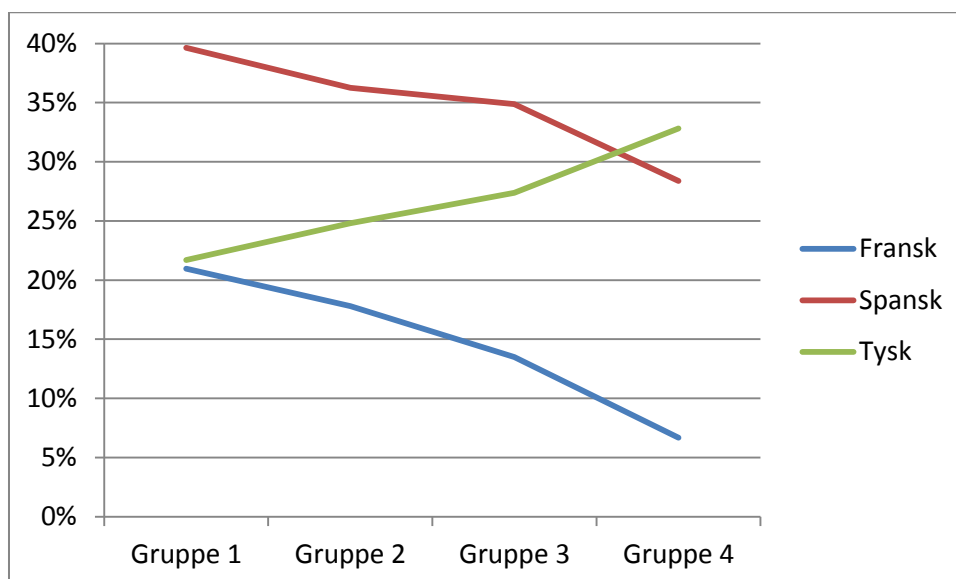
² Svalbard regnes som egen kommune. Rømskog og Hægebostad har ikke egne ungdomsskoler.

³ Privatskoler er ikke registrert per kommune, og privatskoleelever er derfor ikke med i denne oversikten.

⁴ Halden kommune mangler i GSI-statistikken og er derfor ikke tatt med her.

som har fremmedspråk er lavest i siste gruppe, som består av de 316 «minste» kommunene: 68,2%. Spriket i denne gruppen er stor, vi finner både kommuner hvor fremmedspråk ligger langt under 50% og kommuner hvor alle elever har fremmedspråk.

Forskjellen mellom de store bykommunene og de mindre distriktskommunene er, til tross for at det finnes mange små kommuner som har mange fremmedspråkelever, nesten 15%. Når vi bryter ned disse tallene til fransk, spansk og tysk, får vi et interessant og meget tydelig mønster: fransk og i særdeleshet spansk er store språk i de store kommunene, mens tysk er størst i de minste kommunene – se figur 5. Tysk er også faget som tilbys oftest på skolene i små kommuner, mens spansk og spesielt fransk ofte mangle på disse skolene. Dette gir seg utslag på elevstatistikken. I de åtte store byene i gruppe 1 er fransk og tysk tilnærmet like store mens spansk er omtrent like stor som fransk og tysk tilsammen (!). Omvendt er tysk større enn spansk i gruppen med de minste kommunene. Det kan altså virke som spansk og særlig fransk har størst vekstpotensial i distriktene, mens tysk fortsatt har mye å gå på i de (mellom)store bykommunene.

Figur 5. Fransk, spansk, tysk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (elever etter kommunestørrelse).

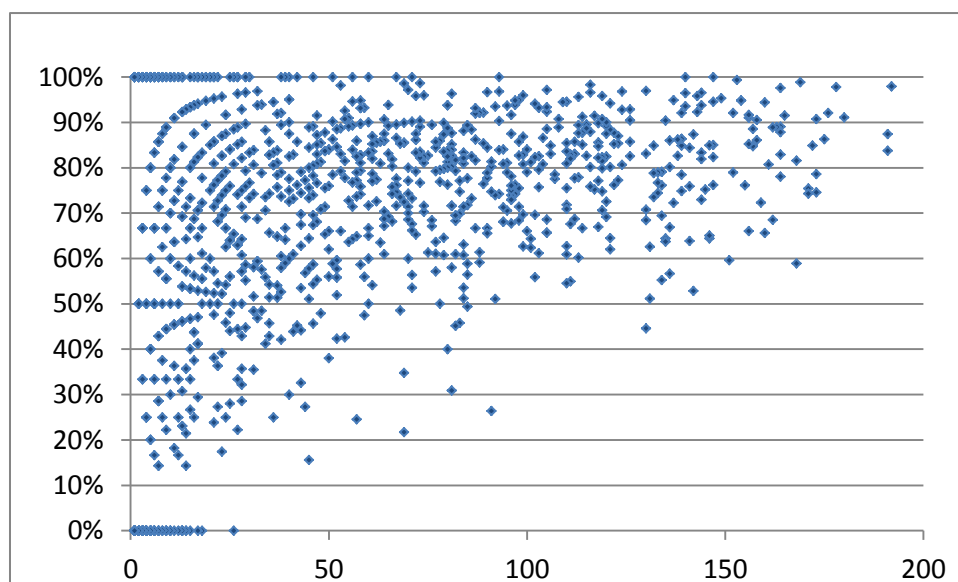
Når vi skal forsøke å forklare den store forskjellen mellom store og små kommuner i andelen elever som har fremmedspråk, er skolestørrelse en viktig faktor. Selv om det er mange unntak, er sammenhengen åpenbar: skoler med stort nok elevgrunnlag kan tilby flere fremmedspråk, og hvor det er et bredt tilbud er som regel også etterspørselen høyere.

Når det gjelder andelen elever med fremmedspråk, er det er påfallende stort sprik mellom (de ofte små) skolene som har opplæring i bare ett fremmedspråk (62,4%) og (de som regel store) skolene som har tre (83,2%) eller fire språk (85,7%) på timeplanen (se tabell 4). Elever som går på skoler som bare tilbyr ett språk, får nesten alltid opplæring i spansk eller tysk; fransk er sjelden vare på disse skolene. Nesten halvparten av elevene som faller i kategorien «andre fremmedspråk», går derimot på store skoler med fire språk; disse språkene er med andre ord ofte et ekstra tilbud på skoler som har fransk, tysk og spansk fra før.

	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Ett språk	2,2 %	25,5 %	34,5 %	0,2 %	62,4 %
To språk	10,9 %	33,8 %	29,2 %	0,2 %	74,1 %
Tre språk	20,3 %	39,0 %	23,7 %	0,2 %	83,2 %
Fire språk	20,8 %	36,8 %	20,9 %	7,2 %	85,7 %

Tabell 4. Andelen elever med fremmedspråk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (etter språktilbud).

At skolens størrelse er en viktig faktor blir bekreftet av figur 6, hvor antall elever på 8. trinn er lagt til grunn og hvor andelen elever med fremmedspråk på hver enkelt skole angis med en prikk. Skolene øverst til høyre er for eksempel store skoler med høy andel fremmedspråk, mens skolene nederst til venstre er små skoler med lav andel fremmedspråk. (Hvis verdiene for to skoler faller sammen, vil også prikkene falle sammen.)

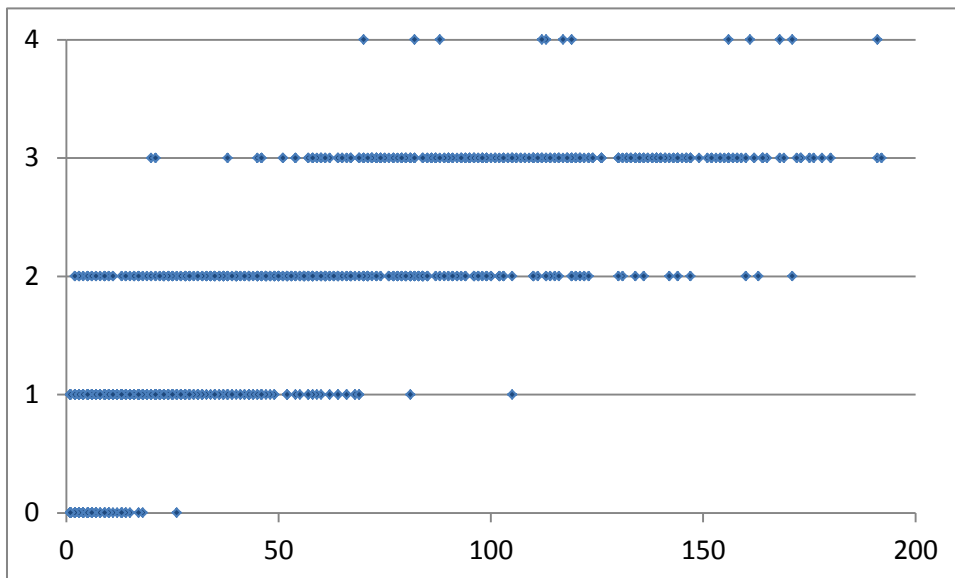
Figur 6. Andelen elever med fremmedspråk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 (etter elevtall).

Figurer viser at det er a) stor variasjon mellom skolene, men også b) en tydelig sammenheng

mellom antall elever og prosentandelen av elevene som har fremmedspråk: Spredningen er stor på skolene som har opptil 50 elever på 8. trinn, og det er mange små skoler hvor ikke engang halvparten av elevene får opplæring i fremmedspråk. Litt større skoler ligger som regel i nærheten av landsgjennomsnittet på 76,3 %; på flertallet av skolene som har mer enn 150 elever på 8. trinn, har over 80 % av elevene fremmedspråk. En liten håndfull skoler har over 200 elever på 8. trinn. Disse skolene, som ikke er med i grafen, ligger over 90%.

Høyt utdannede foreldre, flere elever med fremmedspråk

Selv om det finnes en klar sammenheng mellom skolestørrelse, antall fremmedspråk som tilbys og andelen elever som velger fremmedspråk, er det også mange unntak. Som figur 7 nedenfor viser, finnes det en rekke forholdsvis store skoler med bare ett språk, samtidig som mange små skoler likevel har to eller tre språk.

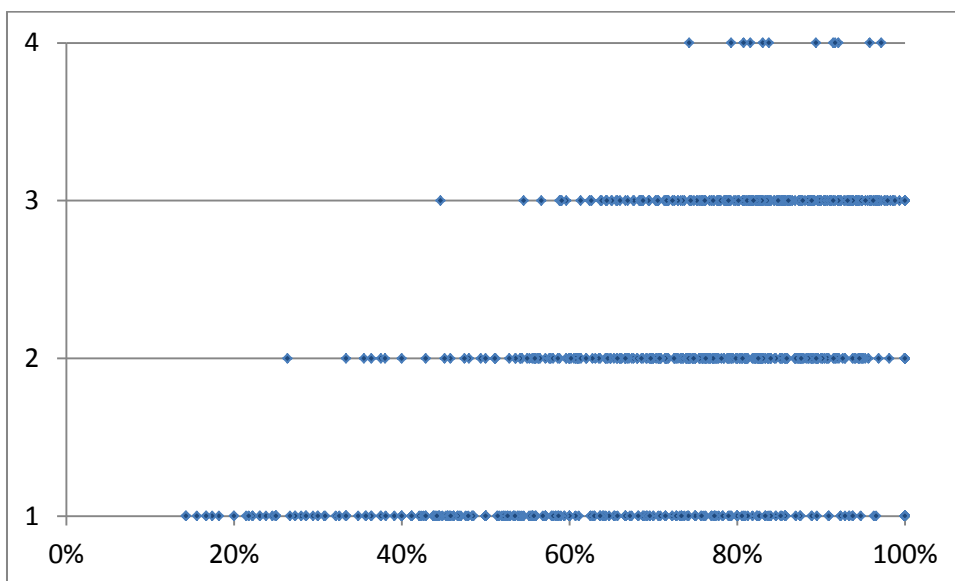
Figur 7. Antall fremmedspråk det gis opplæring i (etter elevtall på 8. trinn).

Figur 8 på neste side, som viser andelen elever med fremmedspråk på skolene med ett, to osv. språk, bekrefter at det er mange unntak på tilbud-eterspørsel-sammenhengen: en rekke skoler med ett fremmedspråk ligger over landsgjennomsnittet, men det finnes også flere skoler med tre språk som likevel ligger under snittet.

Vi må altså spørre oss om det kan finnes andre faktorer enn kommunens innbyggertall samt skolens størrelse og fagtilbud som er gode indikatorer når det gjelder elevenes valg av

fremmedspråk. En første pekepinn får vi når vi ser litt nærmere på fagvalget i de store og mellomstore kommunene (som er omfattet av gruppe 1 og 2 i figur 5). Blant de 40 største kommunene er det bare tolv kommuner som ligger under landsgjennomsnittet med hensyn til andelen elever som har fremmedspråk på 8. trinn. Her finner vi typiske industrikommuner som Kristiansund (60,1%), Porsgrunn (65,7%) og Rana (66,5%). Ingen av disse tolv kommunene har en stor høyere utdanningsinstitusjon. Videre er det påfallende at langt flere elever i byene Bodø (85,0%) og Tromsø (76,3%), som begge har et universitet, får opplæring i fremmedspråk enn snittet for disse to fylkene ellers. Kristiansand (82,1%) ligger også over snittet for Vest-Agder (77,2%), selv om forskjellen ikke er så stor her enn i Nord-Norge. I Oslo går det et tydelig skille mellom skolene i Oslo-Vest (89,2%)⁵ og skolene i Oslo-Øst (74,6%). I Oslo-Øst er det igjen skolene på Nordstrand som skiller seg ut, her ligger andelen elever med fremmedspråk på 8. trinn på samme nivå som i Oslo-Vest (89,6%). Det er med andre ord muligens en sammenheng mellom (foreldrenes) utdanningsnivå og (elevenes) valg av fremmedspråk. Dette skal vi se litt nærmere på.

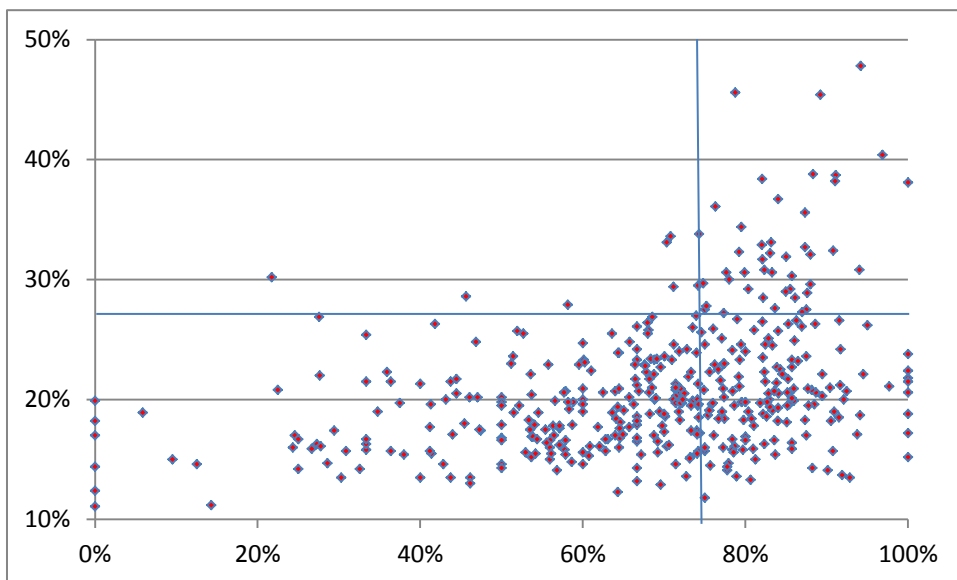
Figur 8. Andelen elever med fremmedspråk (etter antall språk på skolen).

SSBs statistikkbank⁶ viser at andelen innbyggere med (kort eller lang) universitets- eller høyskoleutdanning varierer fra ca. 10-15% i kommunene med lavest utdanningsnivå til 35-50% i kommunene med høyest utdanningsnivå. Her finner vi bl.a. store byer som Oslo, Bergen,

⁵ Ungdomsskoler vest for Akerselva/Uelandsgate.

⁶ Innbyggere over 16 år med kort eller lang universitets- eller høyskoleutdanning pr. kommune.

Trondheim og Stavanger, men også typiske skolesteder som Ås og Lillehammer. I snitt har ca. 27% av innbyggerne i Norge høy utdanning. Sammenhengen mellom utdanningsnivå og valg av fag på ungdomstrinnet blir klar i figur 9 på neste side, som viser andelen innbyggere med høy utdanning på y-aksen til venstre og andelen elever med fremmedspråk på 8. trinn på x-aksen bortover: I kommunene med over 27% høyt utdannede innbyggere (vannrett strekk) finner vi bare en håndfull kommuner som ligger under landsgjennomsnittet når det kommer til valg av fremmedspråk (loddrett strek). Spredningen er mye større blant kommunene som har under 27% høyt utdannede. Her finner vi stort sett alle kommuner som ligger under gjennomsnittet for fremmedspråk, men også mange kommuner som ligger godt over snittet.

Figur 9. Universitets- eller høyskoleutdanning (loddrett akse, vannrett strek) som indikator for valg av fremmedspråk (vannrett akse, loddrett strek).

I sistnevnte gruppe, altså kommuner med forholdsvis lavt utdanningsnivå som likevel har en høy andel elever med fremmedspråk, finner vi en rekke små kommuner hvor elevtallene på 8. trinn er så lave at allerede små forskjeller gir relativt store utslag. Men samtidig finner vi også en rekke større kommuner som har en regional sentrumsfunksjon, som for eksempel Sandefjord (82,8%), Mandal (81,1%) og Flora (94,5%). I tillegg til disse stedene er det påfallende mange mellomstore kommuner i Rogaland i denne gruppen, som for eksempel Klepp (84,1%), Time (91,5%) og Randaberg (86,3%). Rogaland fylke er generelt på topp når det gjelder valg av fremmedspråk, og i tillegg er dette tettbefolkede kommuner i nærheten

av Stavanger by, mens de mer landlige kommunene lenger unna Stavanger typisk nok har lavere andeler elever med fremmedspråk. En mulig forklaring for dette mønsteret er at Rogaland fylkeskommune stiller fullført fremmedspråk nivå I fra ungdomstrinnet som krav for opptak på studiespesialiserende utdanningsprogram på de videregående skolene på Nord-Jæren som har høyest søkertall. Vi regner med at dette har ført til at elever (og foreldre) i denne regionen tar det sikre før det usikre og velger fremmedspråk på 8. trinn.

Fagbytte sjeldent i store kommuner med høyt utdanningsnivå

Elever kan bytte fra fremmedspråk til fordypning eller arbeidslivsfag, som tilbys som alternativ til fremmedspråk, i løpet av første halvår på 8. trinn. Et senere bytte er også mulig, men forskriften til opplæringslova stiller i så fall høyere krav. Fagbytte kan også bli nødvendig når elever flytter eller når faglærer bytter jobb. Bortvalg av fremmedspråk hadde et betydelig større omfang før Kunnskapsløftet enn i dag, noe som kan forklares ved at faget Praktisk prosjektarbeid ble avskaffet, at det har blitt langt vanligere å ta fremmedspråk, at reglene for fagvalg har blitt innskjerpet og at fremmedspråk/fordypning har blitt tellende ved opptak til videregående opplæring.

Når vi tar utgangspunkt i elevkullet som startet på 8. trinn i skoleåret 2010-11 (se tabell 5), kan vi slå fast at 88,4% av elevene som begynte på fransk, spansk, tysk eller et annet språk to år senere fortsatt har fremmedspråk.⁷ Det er ingen nevneverdige forskjeller mellom de enkelte språkene, bytteprosenten er tilnærmet lik.

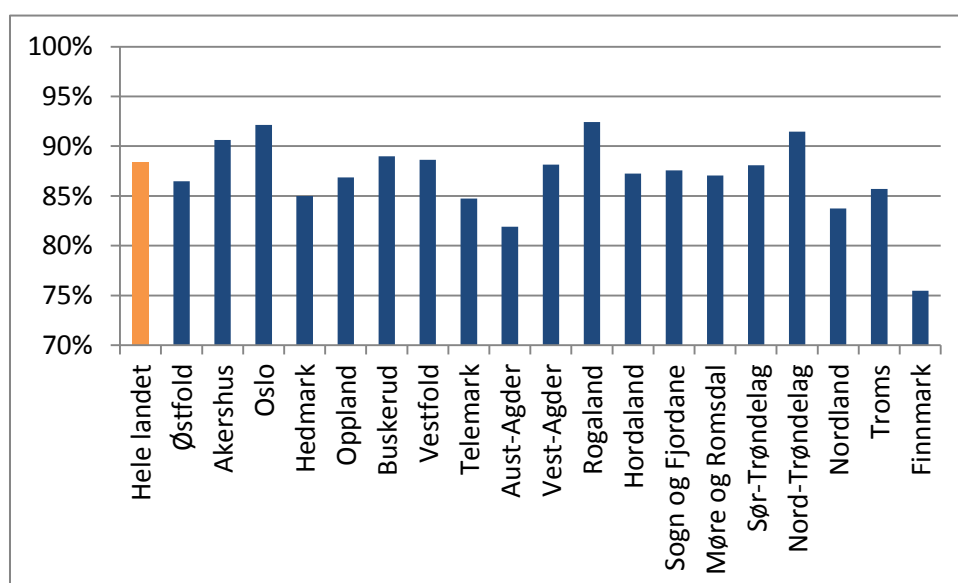
	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
8. trinn, 2010-11	9792	20314	16137	205	46448
10. trinn, 2012-13	8671	17970	14242	180	41063
<i>Har byttet</i>	<i>11,4 %</i>	<i>11,5 %</i>	<i>11,7 %</i>	<i>12,2 %</i>	<i>11,6 %</i>
<i>Har ikke byttet</i>	<i>88,6 %</i>	<i>88,5 %</i>	<i>88,3 %</i>	<i>87,8 %</i>	<i>88,4 %</i>

Tabell 5. Andelen elever som har byttet fra fremmedspråk til fordypning eller arbeidslivsfag.

Frafallet er med andre ord beskjedent, og bildet er likt for de ulike språkene. Bryter vi derimot tallene ned på fylkes- og kommunenivå, kommer det store forskjeller til syne.

⁷ I tallgrunlaget for 10. trinn inngår også elever som har flyttet til Norge fra utlandet i løpet av ungdomstrinnet. Disse elevene lar seg ikke skille ut i statistikken, men vi regner med at andelen elever som får opplæring i fransk, spansk, tysk osv. er lavere i denne gruppen. Fagbytteprosenten er derfor sannsynligvis noe høyere enn angitt i tabellen.

Bytteprosenten er størst hvor det er få elever som har fremmedspråk i utgangspunkt, mens andelen elever som bytter er klart lavere i de store byene hvor mange får opplæring i fremmedspråk. Figur 10 viser spriket i andelen elever som bytter: Finnmark, som har lavest andel elever med fremmedspråk, har også relativt flest elever som bytter – bare 75,5% av de som begynte på fremmedspråk på 8. trinn har fortsatt fremmedspråk på 10. trinn. I en rekke andre fylker, hvoriblant Rogaland – som også er på topp når det gjelder valg av fremmedspråk, ligger gjennomføringsprosenten over 90%. Dette betyr at forskjellen mellom fylkene, som allerede i utgangspunkt var stort, bare blir større i løpet av ungdomstrinnet.

Figur 10. Andelen elever som fortsatt har fremmedspråk på 10. trinn (per fylke).

Det samme gjelder for kommunenivået. Når vi bryter ned byttetallene på den enkelte kommune, ser vi en klar sammenheng: de store kommunene i gruppe 1 (jf. tabell 5 ovenfor), som også har de største skolene og den høyeste andelen innbyggere med høyere utdanning, har relativt sett mindre bortvalg av fremmedspråk enn elevene i de andre kommunene. I alt 91,2% av elevene som valgte fremmedspråk på 8. trinn i de åtte største byene som utgjør gruppe 1, hadde fortsatt fremmedspråk på 10. trinn. I de øvrige kommunene ligger dette tallet i snitt på 85,4%, noe som betyr at forskjellen mellom by og bygd i andelen elever som får opplæring i fremmedspråk blir større i løpet av ungdomstrinnet.

Oppsummering

Vi har i dette notatet analysert forskjellene i elevenes valg av fremmedspråk på 8. trinn. Vi har slått fast at det som regel er langt vanligere å lære ett fremmedspråk i tillegg til engelsk i de store byene, hvor det bor mange med høy utdanning og hvor skolene ofte er store og har mulighet til å tilby flere språk, enn i mindre kommuner, hvor utdanningsnivået i snitt er lavere og hvor skolene ofte er mindre og har færre fremmedspråk på timeplanen. Det er mange unntak fra regelen, og det er ikke mulig å si hvilken faktor som er avgjørende for elevenes valg av språkfag: utdanningsnivå, skolestørrelse, språktilbud eller andre faktorer, som for eksempel kjønn, som vi skrev om i fjor⁸, eller opptakskrav til videregående opplæring. Forskjellene er likevel så tydelige at vi kan si at nevnte faktorer er gode indikatorer når vi skal jobbe for at flere elever velger fremmedspråk på ungdomstrinnet og at så få som mulig elever bytter fra fremmedspråk til fordypning eller arbeidslivsfag.

Fylkesoversikten begynner på neste side.

---

⁸ Jf. Schimpke (2012). Valg av fremmedspråk. Hvorfor velger gutter og jenter forskjellig. Notat 4/2012.

Fylkesoversikten

I denne delen av notatet presenterer vi en oversikt over elevenes valg av fremmedspråk på 8. trinn i skoleåret 2012-13 brudd ned på fylkes- og kommunenivå. Tallene er hentet fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI), og vi gjør oppmerksom på at det kan være feilføringer i materialet. Vi følger SSBs standardnummerering, og det vil si at vi begynner i 01. Østfold og følger kysten nordover til 20. Finnmark.

Merk! Kommuner hvor det er færre enn 20 elever på 8. trinn, er markert med grå farge. Små forskjeller gir store utslag på prosentfordelingen, og tallene må derfor brukes varsomt.

01. Østfold

I Østfold har rundt regnet tre av fire elever fremmedspråk på 8. trinn. Østfold ligger omtrent på samme nivå som hele landet sett under ett. Også fordelingen på de enkelte språkene er ganske lik fordelingen på landsbasis: 33,9% av elevene har spansk, 26,8% har tysk og 14,9% har fransk. Ingen kommuner har tilbud om andre fremmedspråk enn spansk, tysk og fransk. Nesten alle kommuner har spansk og tysk, men det er en rekke steder hvor det ikke tilbys fransk. To kommuner er ikke med i oversikten: elevene fra Halden mangler i GSI-statistikken, og Rømskog har ikke egen ungdomsskole.⁹

ØSTFOLD	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Østfold	14,9 %	33,9 %	26,8 %	.	75,5 %
Aremark	.	.	77,3 %	.	77,3 %
Askim	14,1 %	29,3 %	32,1 %	.	75,5 %
Eidsberg	14,5 %	23,0 %	24,3 %	.	61,8 %
Fredrikstad	19,1 %	31,7 %	26,3 %	.	77,1 %
Halden	.	.	.	.	.
Hobøl	.	68,2 %	.	.	68,2 %
Hvaler	.	.	51,9 %	.	51,9 %
Marker	.	51,9 %	38,9 %	.	90,7 %
Moss	17,3 %	46,2 %	12,5 %	.	76,0 %
Rakkestad	.	45,4 %	28,9 %	.	74,2 %
Rygge	24,9 %	43,9 %	22,9 %	.	91,7 %
Råde	.	53,9 %	28,4 %	.	82,4 %
Rømskog	.	.	.	.	.
Sarpsborg	10,6 %	38,6 %	28,2 %	.	77,4 %
Skiptvet	.	26,0 %	12,0 %	.	38,0 %

⁹ Elever fra Rømskog går på ungdomsskolen på Bjørkelangen i Aurskog-Høland i Akershus, se <http://www.romskog.kommune.no/skole-og-utdanning.226627.no.html>.

Spydeberg	35,8 %	.	49,4 %	.	85,2 %
Trøgstad	32,2 %	.	23,7 %	.	55,9 %
Våler	36,2 %	.	39,7 %	.	75,9 %

02. Akershus

Fremmedspråk er et populært valg på ungdomsskolene i Akershus, i alt 85,6% av elevene som begynner på 8. trinn får opplæring i fransk, spansk, tysk eller kinesisk. Flere kommuner, som for eksempel Bærum og Nesodden, ligger godt over 90%, samtidig som det er få steder hvor det er færre elever med fremmedspråk enn landsgjennomsnittet. Det er mange store skoler i Akershus, og det er mange skoler som tilbyr tre fremmedspråk. Det gir tydelige utslag på statistikken, særlig for fransk: i Akershus har 21,2% av elevene fransk mot 14,7% på landsbasis. Kinesisktilbudet er begrenset til tre skoler i hhv. Bærum og Lørenskog.

AKERSHUS	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Akershus	21,2 %	37,0 %	27,0 %	0,4 %	85,6 %
Asker	22,9 %	41,3 %	25,1 %	.	89,2 %
Aurskog-Høland	3,6 %	39,6 %	36,5 %	.	79,7 %
Bærum	24,4 %	46,5 %	22,5 %	0,7 %	94,2 %
Eidsvoll	10,0 %	57,7 %	24,4 %	.	92,1 %
Enebakk	9,8 %	50,0 %	19,7 %	.	79,5 %
Fet	21,4 %	22,9 %	38,2 %	.	82,4 %
Frogn	21,0 %	46,7 %	14,4 %	.	82,0 %
Gjerdrum	31,3 %	.	42,7 %	.	74,0 %
Hurdal	.	55,8 %	18,6 %	.	74,4 %
Lørenskog	21,5 %	36,9 %	20,0 %	1,9 %	80,4 %
Nannestad	39,2 %	.	48,2 %	.	87,3 %
Nes	15,0 %	32,3 %	26,8 %	.	74,0 %
Nesodden	28,4 %	42,8 %	25,7 %	.	96,8 %
Nittedal	32,0 %	8,0 %	34,1 %	.	74,2 %
Oppegård	18,7 %	42,9 %	29,4 %	.	91,1 %
Rælingen	16,5 %	37,2 %	28,4 %	.	82,1 %
Skedsmo	33,2 %	19,0 %	31,4 %	.	83,6 %
Ski	17,0 %	50,1 %	20,9 %	.	88,0 %
Sørum	10,9 %	25,2 %	37,4 %	.	73,5 %
Ullensaker	16,6 %	29,2 %	24,3 %	.	70,0 %
Vestby	18,0 %	44,2 %	25,8 %	.	88,0 %
Ås	17,9 %	39,6 %	33,5 %	.	91,0 %

03. Oslo

Oslo by sett under ett har noe flere elever som tar fremmedspråk på 8. trinn enn det som er tilfellet på landsbasis (79,3%), men det er påfallende store forskjeller mellom skolene som

har adresse i Oslo-Vest (89,2%) og Oslo-Øst (74,6%). Videre påfallende er at andelen elever med fremmedspråk på Nordstrand, som ligger øst for Akerselva/Uelandsgate, er som i Oslo-Vest (89,6%). Oslo er ellers eneste fylke i Norge hvor det er flere fransk- enn tyskelever. Dette gjelder både for Oslo-Vest og -Øst. Andelen elever med spansk er som landsgjennomsnittet. Med tanke på at Oslo er en meget flerspråklig by, er det forholdsvis få skoler som gir opplæring i andre fremmedspråk enn fransk, spansk og tysk på 8. trinn. Det er snakk om en håndfull skoler med arabisk eller kinesisk.

OSLO	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Oslo	24,2 %	35,3 %	19,2 %	0,6 %	79,3 %
Vest	27,8 %	41,6 %	19,7 %	.	89,2 %
Øst	22,4 %	32,2 %	19,0 %	0,9 %	74,6 %

04. Hedmark

I snitt er andelen elever med fremmedspråk i Hedmark like stor som på landsbasis, men det er store forskjeller innad i fylket. I byen Hamar har 90,8% av elevene fransk, spansk eller tysk, men i nabokommunene Løten, Ringsaker og Stange er andelen betydelig lavere. Også lengst nord i Østerdalen finner vi høye tall, både Os, Tolga og Tynset ligger over 85% (!) når det gjelder valg av fremmedspråk på 8. trinn. I likhet med nabofylkene Buskerud og Oppland er det relativt sett færre elever med spansk og flere med tysk enn ellers i landet. Det skyldes sannsynligvis at tysk er godt etablert som fremmedspråk på de mange små skolene i fylket.

HEDMARK	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Hedmark	16,5 %	30,1 %	30,6 %	.	77,1 %
Alvdal	.	52,9 %	20,6 %	.	73,5 %
Eidskog	17,8 %	.	61,1 %	.	78,9 %
Elverum	15,5 %	39,5 %	30,3 %	.	85,3 %
Engerdal	27,3 %	.	.	.	27,3 %
Folldal	.	43,8 %	.	.	43,8 %
Grue	.	34,4 %	35,9 %	.	70,3 %
Hamar	28,9 %	35,6 %	26,3 %	.	90,8 %
Kongsvinger	28,2 %	24,5 %	25,9 %	.	78,6 %
Løten	.	27,3 %	36,4 %	.	63,6 %
Nord-Odal	.	40,8 %	49,3 %	.	90,1 %
Os	.	17,9 %	67,9 %	.	85,7 %
Rendalen	.	.	57,1 %	.	57,1 %
Ringsaker	18,8 %	25,8 %	24,2 %	.	68,8 %
Stange	17,9 %	40,6 %	18,8 %	.	77,3 %

Stor-Elvdal	.	23,1 %	65,4 %	.	88,5 %
Sør-Odal	10,7 %	34,7 %	19,0 %	.	64,5 %
Tolga	.	39,1 %	47,8 %	.	87,0 %
Trysil	11,9 %	.	51,2 %	.	63,1 %
Tynset	29,1 %	31,4 %	25,6 %	.	86,0 %
Våler	.	40,8 %	42,9 %	.	83,7 %
Åmot	.	24,5 %	63,3 %	.	87,8 %
Åsnes	18,6 %	36,0 %	18,6 %	.	73,3 %

05. Oppland

En av fire elever i Oppland velger fremmedspråk på 8. trinn, noe som gjenspeiler fagvalget på landsbasis. Men, det er klart færre elever med spansk og klart flere elever med tysk. Dette kan delvis forklares med at tysk er språket som blir tilbudt flest steder, men også i Lillehammer står tysk forholdsvis sterkt. Det er ellers ingen store forskjeller mellom de enkelte kommunene, men vi kan nevne at det er usedvanlig mange elever med fransk i Lunner (46,5%) og i Vågå (52,5%). I Skjåk har alle elever på 8. trinn spansk. Ingen skoler i Oppland tilbyr andre fremmedspråk enn fransk, spansk og tysk.

OPPLAND	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Oppland	14,9 %	26,8 %	35,2 %	.	76,9 %
Dovre	.	45,0 %	42,5 %	.	87,5 %
Etnedal	.	.	82,4 %	.	82,4 %
Gausdal	14,1 %	.	39,4 %	.	53,5 %
Gjøvik	15,3 %	34,2 %	25,1 %	.	74,6 %
Gran	26,0 %	37,0 %	17,3 %	.	80,3 %
Jevnaker	27,8 %	30,6 %	25,0 %	.	83,3 %
Lesja	.	14,3 %	62,9 %	.	77,1 %
Lillehammer	21,6 %	26,5 %	39,2 %	.	87,3 %
Lom	.	40,0 %	44,0 %	.	84,0 %
Lunner	46,5 %	.	37,4 %	.	83,8 %
Nord-Aurdal	.	22,2 %	49,4 %	.	71,6 %
Nord-Fron	.	38,9 %	31,1 %	.	70,0 %
Nordre Land	.	22,0 %	51,2 %	.	73,2 %
Ringebu	.	35,8 %	40,3 %	.	76,1 %
Sel	9,3 %	26,7 %	42,7 %	.	78,7 %
Skjåk	.	100 %	.	.	100 %
Søndre Land	.	28,2 %	28,2 %	.	56,5 %
Sør-Aurdal	.	.	58,7 %	.	58,7 %
Sør-Fron	41,0 %	.	25,6 %	.	66,7 %
Vang	.	71,4 %	.	.	71,4 %
Vestre Slidre	.	33,3 %	33,3 %	.	66,7 %
Vestre Toten	7,1 %	40,5 %	32,1 %	.	79,8 %

Vågå	52,5 %	.	22,5 %	.	75,0 %
Østre Toten	21,2 %	12,4 %	40,4 %	.	74,1 %
Øyer	17,2 %	32,8 %	35,9 %	.	85,9 %
Øystre Slidre	.	31,8 %	45,5 %	.	77,3 %

06. Buskerud

Andelen elever som velger fremmedspråk på 8. trinn er på samme nivå i Buskerud som i landet sett under ett, men det er noe flere elever som har fransk og tysk og noe færre elever som har spansk. I Drammen er det flere elever med fremmedspråk enn i snitt ellers i fylket, men forskjellen er ikke veldig stor. Tysk har en relativ sterk stilling i de mindre tett bebygde nordre delene av fylket.

BUSKERUD	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Buskerud	16,8 %	30,3 %	29,6 %	.	76,7 %
Drammen	18,2 %	45,9 %	18,1 %	.	82,2 %
Flesberg	.	.	64,1 %	.	64,1 %
Flå	.	.	69,2 %	.	69,2 %
Gol	29,7 %	.	56,3 %	.	85,9 %
Hemsedal	.	.	46,9 %	.	46,9 %
Hol	28,1 %	.	54,4 %	.	82,5 %
Hole	22,1 %	29,9 %	27,3 %	.	79,2 %
Hurum	.	43,1 %	30,9 %	.	74,0 %
Kongsberg	7,4 %	40,3 %	31,8 %	.	79,5 %
Krødsherad	.	.	76,0 %	.	76,0 %
Lier	22,5 %	28,0 %	32,8 %	.	83,3 %
Modum	17,1 %	19,4 %	31,8 %	.	68,2 %
Nedre Eiker	15,0 %	32,6 %	23,9 %	.	71,5 %
Nes	34,1 %	.	48,8 %	.	82,9 %
Nore og Uvdal	.	40,7 %	33,3 %	.	74,1 %
Ringerike	22,8 %	9,6 %	35,2 %	.	67,6 %
Rollag	44,4 %	.	.	.	44,4 %
Røyken	26,7 %	30,7 %	17,4 %	.	74,8 %
Sigdal	.	35,3 %	52,9 %	.	88,2 %
Øvre Eiker	12,1 %	28,5 %	31,4 %	.	72,0 %
Ål	.	23,7 %	65,8 %	.	89,5 %

07. Vestfold

Fremmedspråk er et vanlig valg på skolene i Vestfold. Det er forholdsvis få elever som ikke velger fremmedspråk når de begynner på 8. trinn. Fransk er påfallende godt utbygd i Norges nestminste fylke, det er bare to kommuner uten fransk på timeplanen, og en av fem elever med fremmedspråk har fransk. Denne andelen er bare høyere i Oslo og Akershus. Det er noe flere elever med spansk og noe færre elever med tysk enn på landsbasis, men forskjellene er

minimale. Til tross for at det er flere videregående skoler i fylket som tilbyr italiensk, er språktilbudet på ungdomsskolene begrenset til fransk, spansk og/eller tysk.

VESTFOLD	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Vestfold	19,3 %	37,3 %	23,4 %	.	80,0 %
Andebu	.	56,0 %	25,0 %	.	81,0 %
Hof	22,5 %	50,0 %	.	.	72,5 %
Holmestrand	13,3 %	37,8 %	13,3 %	.	64,4 %
Horten	22,6 %	46,7 %	18,2 %	.	87,5 %
Lardal	.	74,1 %	.	.	74,1 %
Larvik	20,1 %	14,8 %	36,1 %	.	71,0 %
Nøtterøy	18,2 %	43,5 %	25,7 %	.	87,4 %
Re	24,5 %	26,4 %	28,3 %	.	79,2 %
Sande	10,7 %	33,6 %	41,0 %	.	85,2 %
Sandefjord	14,8 %	48,1 %	19,9 %	.	82,8 %
Stokke	23,0 %	18,3 %	25,4 %	.	66,7 %
Svelvik	29,8 %	29,8 %	24,5 %	.	84,0 %
Tjøme	33,3 %	34,7 %	18,1 %	.	86,1 %
Tønsberg	21,6 %	47,9 %	13,5 %	.	83,0 %

08. Telemark

Det er færre elever med fremmedspråk i Telemark enn på landsbasis. Også når vi sammenlikner med andre tradisjonelle industrifylker, er det færre språkelever i Telemark. Dette kan delvis forklares med at det er mange steder hvor det er tilbud om bare ett fremmedspråk, noe som kan gi utslag på statistikken. Andelen språkelever er også forholdsvis lav i byene Porsgrunn og Skien, som er de eneste kommunene i Telemark hvor vi finner skoler med tre ulike fremmedspråk på timeplanen, og i større kommuner som Bamble og Notodden.

TELEMARK	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Telemark	8,4 %	30,2 %	29,1 %	.	67,8 %
Bamble	.	19,6 %	48,6 %	.	68,2 %
Bø	.	21,7 %	.	.	21,7 %
Drangedal	.	.	55,9 %	.	55,9 %
Fyresdal	.	.	85,7 %	.	85,7 %
Hjartdal	.	50,0 %	.	.	50,0 %
Kragerø	.	46,6 %	25,4 %	.	72,0 %
Kviteseid	.	74,2 %	.	.	74,2 %
Nissedal	.	.	47,1 %	.	47,1 %
Nome	.	61,1 %	11,1 %	.	72,2 %
Notodden	.	45,7 %	23,9 %	.	69,6 %
Porsgrunn	8,7 %	33,1 %	23,9 %	.	65,7 %
Sauherad	.	39,7 %	39,7 %	.	79,3 %
Seljord	.	.	83,9 %	.	83,9 %

Siljan	57,9 %	.	.	.	57,9 %
Skien	19,0 %	28,5 %	24,4 %	.	71,9 %
Tinn	.	.	64,6 %	.	64,6 %
Tokke	.	.	62,5 %	.	62,5 %
Vinje	.	.	66,7 %	.	66,7 %

09. Aust-Agder

Andelen elever med fremmedspråk er noe lavere i Aust-Agder enn på landsbasis, men forskjellen er ikke stor. Fransk og spansk mangler på timeplanen mange steder, men er ganske populære valg i de kommunene hvor det er tilbud. Tysk mangler derimot bare i Vegårshei, og på skolene i Setesdal har tysk sågar «monopol»: i Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland og Valle er tysk eneste valgmulighet for elevene som ønsker å lære seg et fremmedspråk i tillegg til engelsk. Det er registrert én (!) elev på andre fremmedspråk enn fransk, spansk og tysk, men vi regner med at dette er en feilregistrering.

AUST-AGDER	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Aust-Agder	11,8 %	29,6 %	29,7 %	0,1 %	71,2 %
Arendal	19,9 %	33,2 %	24,0 %	0,2 %	77,3 %
Birkenes	12,3 %	32,9 %	23,3 %	.	68,5 %
Bygland	.	.	87,5 %	.	87,5 %
Bykle	.	.	82,4 %	.	82,4 %
Evje og Hornnes	.	.	89,5 %	.	89,5 %
Froland	.	32,9 %	31,6 %	.	64,6 %
Gjerstad	.	.	32,6 %	.	32,6 %
Grimstad	.	43,0 %	28,2 %	.	71,1 %
Iveland	.	.	25,0 %	.	25,0 %
Lillesand	.	51,3 %	34,2 %	.	85,5 %
Risør	29,8 %	.	21,4 %	.	51,2 %
Tvedestrand	26,0 %	.	35,1 %	.	61,0 %
Valle	.	.	66,7 %	.	66,7 %
Vegårshei	.	50,0 %	.	.	50,0 %
Åmli	.	32,1 %	32,1 %	.	64,3 %

10. Vest-Agder

Av elevene som går på 8. trinn i Vest-Agder har 77,2% valgt fransk, spansk eller tysk. Det er færre elever med fransk (8,5%) og flere elever med tysk (34,6%) enn på landsbasis. Det er flere elever med fremmedspråk i Kristiansand enn snittet for fylket ellers, men forskjellen er ikke veldig stor. Språktilbudet i Vest-Agder er begrenset til fransk, spansk og tysk – ingen

skoler tilbyr andre fremmedspråk enn disse. Hægebostad kommune har ikke egen ungdomsskole og er derfor ikke med i oversikten.¹⁰

VEST-AGDER	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Vest-Agder	8,5 %	34,1 %	34,6 %	.	77,2 %
Audnedal	.	.	74,1 %	.	74,1 %
Farsund	5,4 %	.	51,2 %	.	56,6 %
Flekkefjord	23,7 %	22,9 %	21,2 %	.	67,8 %
Hægebostad	.	.	.	.	.
Kristiansand	10,5 %	43,8 %	27,8 %	.	82,1 %
Kvinesdal	.	33,8 %	44,6 %	.	78,4 %
Lindesnes	.	.	77,4 %	.	77,4 %
Lyngdal	10,3 %	.	78,4 %	.	88,7 %
Mandal	10,8 %	32,9 %	37,4 %	.	81,1 %
Marnardal	24,3 %	.	54,1 %	.	78,4 %
Sirdal	.	50,0 %	50,0 %	.	100 %
Songdalen	.	48,2 %	16,9 %	.	65,1 %
Søgne	10,8 %	50,0 %	27,8 %	.	88,6 %
Vennesla	.	40,5 %	21,5 %	.	62,1 %
Åseral	.	.	29,4 %	.	29,4 %

11. Rogaland

Fremmedspråk er et meget populært valg på ungdomsskolene i Rogaland, på fylkesbasis har i alt 86,0% av elevene som begynner på ungdomsskolen fransk, spansk og tysk. Nesten halvparten av elevene får opplæring i spansk. Andelen elever med fremmedspråk ligger godt over landsgjennomsnittet i nesten hele fylket, og ikke mer enn 15% av elevene i Stavanger og nabokommunene Sandnes, Sola, Randaberg og Rennesøy har engelsk fordypning, norsk fordypning eller arbeidslivsfag (som er alternativene til fremmedspråk). En mulig forklaring for dette er opptakskravene til videregående opplæring i Stavanger-området, hvor fullført fremmedspråk fra ungdomsskolen er satt som forutsetning for opptak på skolene med høye søkertall. I tillegg kommer det at regionen i særlig grad er preget av et internasjonalt miljø, noe som gjør nytteverdien av fremmedspråkkunnskaper meget synlig i hverdagen.

ROGALAND	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Rogaland	12,8 %	44,6 %	28,5 %	.	86,0 %
Bjerkreim	.	46,5 %	23,3 %	.	69,8 %
Bokn	.	81,3 %	.	.	81,3 %
Eigersund	6,3 %	32,5 %	34,6 %	.	73,3 %

¹⁰ Elever fra Hægebostad går på ungdomsskolen på Byremo i nabokommunen Audnedal, se <http://www.byremoungdomsskole.no/index.php?pageID=32&page=Informasjon+om+skolen>

Finnøy	.	37,1 %	45,7 %	.	82,9 %
Forsand	.	64,7 %	29,4 %	.	94,1 %
Gjesdal	16,3 %	39,5 %	36,6 %	.	92,4 %
Haugesund	18,8 %	44,8 %	24,0 %	.	87,6 %
Hjelmeland	.	48,8 %	26,8 %	.	75,6 %
Hå	.	43,9 %	28,1 %	.	71,9 %
Karmøy	7,6 %	46,4 %	31,3 %	.	85,4 %
Klepp	7,0 %	41,5 %	35,6 %	.	84,1 %
Kvitsøy	.	.	60,0 %	.	60,0 %
Lund	.	25,9 %	55,2 %	.	81,0 %
Randaberg	24,8 %	41,8 %	19,6 %	.	86,3 %
Rennesøy	.	77,6 %	22,4 %	.	100 %
Sandnes	17,4 %	41,6 %	25,9 %	.	85,0 %
Sauda	.	42,5 %	39,7 %	.	82,2 %
Sokndal	.	56,8 %	18,9 %	.	75,7 %
Sola	13,1 %	52,1 %	28,9 %	.	94,0 %
Stavanger	19,0 %	44,5 %	24,8 %	.	88,3 %
Strand	.	41,8 %	29,4 %	.	71,1 %
Suldal	.	46,5 %	51,2 %	.	97,7 %
Time	13,3 %	31,9 %	46,4 %	.	91,5 %
Tysvær	6,5 %	47,3 %	34,3 %	.	88,2 %
Utsira	.	100 %	.	.	100 %
Vindafjord	.	47,6 %	27,8 %	.	75,4 %

12. Hordaland

I alt 77,5% av elevene på 8. trinn i Hordaland lærer et fremmedspråk i tillegg til engelsk, og tallet avviker dermed ikke mye fra landsbasis (77,5%). Det er noen flere spansk- og noen færre tyskelever, mens andelen franskelever er omtrent som på landsbasis. Halvparten av elevene bor i Bergen by, og vi kan slå fast at det er mange flere elever i Bergen (84,0%) som velger fremmedspråk enn i andre, større kommuner som Fjell, Os og Stord. En mulig forklaring for dette er at internasjonal handel er (og alltid har vært) en viktig faktor i Bergen og at byen bærer et mer flerspråklig preg enn kommunene i øvrige deler av fylket. Bergen har for øvrig også fylkets eneste kinesisktilbud.

HORDALAND	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Hordaland	15,4 %	39,4 %	22,2 %	0,6 %	77,5 %
Askøy	11,6 %	47,9 %	20,0 %	.	79,5 %
Austevoll	21,3 %	58,8 %	.	.	80,0 %
Austrheim	.	.	54,1 %	.	54,1 %
Bergen	21,0 %	41,1 %	20,5 %	1,3 %	84,0 %
Bømlo	8,9 %	36,7 %	20,7 %	.	66,3 %
Eidfjord	.	38,5 %	61,5 %	.	100 %
Etne	.	35,2 %	18,5 %	.	53,7 %

Fedje	.	.	.	.	0 %
Fitjar	.	39,2 %	19,6 %	.	58,8 %
Fjell	12,3 %	40,9 %	15,6 %	.	68,8 %
Fusa	.	54,9 %	23,5 %	.	78,4 %
Granvin	.	50,0 %	.	.	50,0 %
Jondal	.	.	36,4 %	.	36,4 %
Kvam	.	38,4 %	29,3 %	.	67,7 %
Kvinnherad	.	29,6 %	28,6 %	.	58,2 %
Lindås	13,7 %	43,1 %	22,3 %	.	79,2 %
Masfjorden	43,5 %	.	17,4 %	.	60,9 %
Meland	5,1 %	41,8 %	21,4 %	.	68,4 %
Modalen	44,4 %	.	.	.	44,4 %
Odda	.	18,8 %	55,4 %	.	74,3 %
Os	18,4 %	5,4 %	39,7 %	.	63,6 %
Osterøy	13,9 %	54,4 %	15,2 %	.	83,5 %
Radøy	.	37,3 %	10,2 %	.	47,5 %
Samnanger	.	.	71,4 %	.	71,4 %
Stord	19,5 %	29,6 %	19,5 %	.	68,5 %
Sund	.	65,2 %	9,1 %	.	74,2 %
Sveio	.	34,2 %	56,2 %	.	90,4 %
Tysnes	14,9 %	76,6 %	.	.	91,5 %
Ullensvang	.	39,2 %	45,1 %	.	84,3 %
Ulvik	40,0 %	.	40,0 %	.	80,0 %
Vaksdal	.	73,3 %	.	.	73,3 %
Voss	20,0 %	28,8 %	22,4 %	.	71,2 %
Øygarden	.	67,2 %	.	.	67,2 %

14. Sogn og Fjordane

Sogn og Fjordane stikker seg ut når det gjelder tysk: hele 46,1% av elevene på 8. trinn i fjordfylket lærer seg dette språket. Dette er nesten dobbelt så mye som på landsbasis. Spansk og fransk tilbys forholdsvis få steder, og det gir synlige utslag på statistikken. Fremmedspråk sett under ett er litt mindre «populært» i Sogn og Fjordane (71,2%) enn på landsbasis (76,3%), noe som sannsynligvis skyldes at det er mange små skoler med et begrenset språktilbud. I Flora har nesten alle elever fremmedspråk (94,5%), mens andelen er en god del lavere i Førde (70,8%).

SOGN OG FJORDANE	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Sogn og Fjordane	7,3 %	17,8 %	46,1 %	.	71,2 %
Askvoll	.	.	51,5 %	.	51,5 %
Aurland	.	.	64,0 %	.	64,0 %
Balestrand	.	85,7 %	.	.	85,7 %
Bremanger	13,0 %	13,0 %	7,4 %	.	33,3 %
Eid	22,3 %	.	45,7 %	.	68,1 %
Fjaler	.	32,1 %	50,0 %	.	82,1 %

Flora	18,7 %	47,3 %	28,6 %	.	94,5 %
Førde	7,8 %	24,0 %	39,0 %	.	70,8 %
Gaular	.	.	59,5 %	.	59,5 %
Gloppen	.	42,3 %	25,6 %	.	67,9 %
Gulen	.	17,4 %	65,2 %	.	82,6 %
Hornindal	.	.	85,7 %	.	85,7 %
Hyllestad	.	.	57,1 %	.	57,1 %
Høyanger	28,8 %	.	47,9 %	.	76,7 %
Jølster	.	.	55,8 %	.	55,8 %
Leikanger	.	.	100 %	.	100 %
Luster	.	.	69,1 %	.	69,1 %
Lærdal	.	60,0 %	.	.	60,0 %
Naustdal	27,5 %	.	32,5 %	.	60,0 %
Selje	.	31,7 %	22,0 %	.	53,7 %
Sogndal	.	.	83,1 %	.	83,1 %
Solund	.	.	33,3 %	.	33,3 %
Stryn	.	45,2 %	39,3 %	.	84,5 %
Vik	.	.	85,2 %	.	85,2 %
Vågsøy	.	.	34,8 %	.	34,8 %
Årdal	.	.	71,8 %	.	71,8 %

15. Møre og Romsdal

Det er noe færre elever i Møre og Romsdal som får opplæring i fremmedspråk (71,1%) enn på landsbasis (76,3%), og det er særlig fransk som kommer dårligere ut på Nordvestlandet (7,1%) enn ellers i landet (14,7%). Tilbudet er mange steder begrenset til spansk og/eller tysk, og det ikke tilbud om for eksempel kinesisk i fylket. I Ålesund, som er største by i Møre og Romsdal, har 78,0% av elevene fremmedspråk på 8. trinn, mens det ikke er like vanlig å ta fremmedspråk i to neststørste byene, Kristiansund (60,1%) og Molde (70,3%).

MØRE OG ROMSDAL	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Møre og Romsdal	7,1 %	37,7 %	26,3 %	.	71,1 %
Aukra	.	63,5 %	9,5 %	.	73,0 %
Aure	.	50,9 %	5,5 %	.	56,4 %
Averøy	.	35,7 %	24,3 %	.	60,0 %
Eide	.	59,6 %	25,5 %	.	85,1 %
Fræna	.	33,0 %	32,0 %	.	64,9 %
Giske	.	68,8 %	.	.	68,8 %
Gjemnes	.	.	69,0 %	.	69,0 %
Halsa	.	.	80,8 %	.	80,8 %
Haram	8,4 %	38,2 %	22,9 %	.	69,5 %
Hareid	.	41,7 %	18,3 %	.	60,0 %
Herøy	.	51,8 %	12,7 %	.	64,5 %
Kristiansund	6,3 %	39,0 %	14,8 %	.	60,1 %
Midsund	.	44,0 %	.	.	44,0 %

Molde	18,4 %	18,7 %	33,2 %	.	70,3 %
Nesset	.	.	50,0 %	.	50,0 %
Norddal	.	.	90,9 %	.	90,9 %
Rauma	.	23,4 %	46,8 %	.	70,1 %
Rindal	.	35,3 %	35,3 %	.	70,6 %
Sande	.	66,7 %	.	.	66,7 %
Sandøy	.	.	68,8 %	.	68,8 %
Skodje	37,1 %	.	40,3 %	.	77,4 %
Smøla	.	.	41,4 %	.	41,4 %
Stordal	.	100,0 %	.	.	100 %
Stranda	.	37,8 %	52,7 %	.	90,5 %
Sula	.	47,5 %	28,7 %	.	76,2 %
Sunndal	20,0 %	26,7 %	19,0 %	.	65,7 %
Surnadal	.	35,0 %	49,0 %	.	84,0 %
Sykkylven	.	42,6 %	45,1 %	.	87,7 %
Tingvoll	15,8 %	36,8 %	47,4 %	.	100 %
Ulstein	.	58,5 %	28,5 %	.	87,0 %
Vanylven	.	.	56,1 %	.	56,1 %
Vestnes	.	36,5 %	10,8 %	.	47,3 %
Volda	.	47,6 %	26,7 %	.	74,3 %
Ålesund	20,7 %	39,4 %	18,0 %	.	78,0 %
Ørskog	.	42,9 %	32,1 %	.	75,0 %
Ørsta	.	42,0 %	24,5 %	.	66,4 %

16. Sør-Trøndelag

Når det gjelder valg av fremmedspråk på 8. trinn, ser vi samme mønster i Sør-Trøndelag som på landsbasis: om lag tre av fire elever har fremmedspråk, og disse er fordelt på fransk (15,5%), spansk (35,1%) og tysk (23,9%). En skole i Trondheim gir opplæring i kinesisk, og denne gruppen utgjør 0,7% av det totale elevtallet på 8. trinn i Sør-Trøndelag. I Trondheim, hvor ca. halvparten av elevene bor, ligger andelen elever med fremmedspråk på 82,1%, samtidig som andelen er betydelig lavere i en noen av de mindre kommunene i fylket.

SØR-TRØNDELAG	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Sør-Trøndelag	15,5 %	35,1 %	23,9 %	0,7 %	75,3 %
Agdenes	.	.	36,4 %	.	36,4 %
Bjugn	.	37,0 %	16,7 %	.	53,7 %
Frøya	.	52,9 %	.	.	52,9 %
Hemne	33,3 %	.	26,7 %	.	60,0 %
Hitra	.	.	24,6 %	.	24,6 %
Holtålen	.	.	56,0 %	.	56,0 %
Klæbu	.	61,9 %	20,2 %	.	82,1 %
Malvik	23,7 %	29,4 %	26,8 %	.	79,9 %
Meldal	17,8 %	.	40,0 %	.	57,8 %
Melhus	24,2 %	21,7 %	29,0 %	.	74,9 %

Midte Gauldal	.	.	30,9 %	.	30,9 %
Oppdal	20,5 %	31,5 %	31,5 %	.	83,6 %
Orkdal	16,2 %	33,1 %	22,1 %	.	71,4 %
Osen	.	12,5 %	.	.	12,5 %
Rennebu	.	.	62,8 %	.	62,8 %
Rissa	.	40,0 %	25,7 %	.	65,7 %
Roan	7,1 %	28,6 %	28,6 %	.	64,3 %
Røros	13,5 %	39,2 %	33,8 %	.	86,5 %
Selbu	.	56,6 %	26,4 %	.	83,0 %
Skaun	14,9 %	29,7 %	19,8 %	.	64,4 %
Snillfjord	.	.	72,7 %	.	72,7 %
Trondheim	18,7 %	42,0 %	19,9 %	1,5 %	82,1 %
Tydal	.	.	45,5 %	.	45,5 %
Ørland	24,3 %	.	45,7 %	.	70,0 %
Åfjord	14,9 %	40,4 %	44,7 %	.	100 %

17. Nord-Trøndelag

Tre av fire elever i Nord-Trøndelag får opplæring i fremmedspråk på 8. trinn, til tross for at det er mange små skoler med et begrenset språktilbud. Flere kommuner, som for eksempel Grong (91,7%), Meråker (93,8%) og Verran (91,9%) ligger klart over landsgjennomsnittet. Ingen skoler i Nord-Trøndelag tilbyr andre fremmedspråk enn fransk, spansk og/eller tysk.

NORD-TRØNDELAG	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Nord-Trøndelag	11,9 %	37,0 %	27,7 %	.	76,5 %
Flatanger	.	58,3 %	.	.	58,3 %
Fosnes	.	25,0 %	.	.	25,0 %
Frosta	46,7 %	.	33,3 %	.	80,0 %
Grong	.	41,7 %	50,0 %	.	91,7 %
Høylandet	.	83,3 %	.	.	83,3 %
Inderøy	18,0 %	31,0 %	30,0 %	.	79,0 %
Leka	.	.	.	.	0%
Leksvik	.	75,6 %	.	.	75,6 %
Levanger	7,9 %	31,6 %	38,2 %	.	77,6 %
Lierne	.	38,1 %	19,0 %	.	57,1 %
Meråker	.	.	93,8 %	.	93,8 %
Namdalseid	.	64,0 %	.	.	64,0 %
Namsos	21,6 %	24,2 %	38,1 %	.	84,0 %
Namsskogan	.	22,2 %	55,6 %	.	77,8 %
Nærøy	.	43,0 %	17,7 %	.	60,8 %
Overhalla	.	48,9 %	24,4 %	.	73,3 %
Røyrvik	.	50,0 %	.	.	50,0 %
Snåsa	.	13,3 %	63,3 %	.	76,7 %
Steinkjer	15,9 %	44,3 %	18,2 %	.	78,4 %
Stjørdal	17,5 %	32,5 %	25,0 %	.	75,0 %
Verdal	10,9 %	41,1 %	30,7 %	.	82,7 %

Verran	.	91,9 %	.	.	91,9 %
Vikna	.	33,3 %	24,6 %	.	57,9 %

18. Nordland

Fremmedspråk er ikke like vanlig på 8. trinn i Nordland (64,5%) som på landsbasis (76,3%).

Dette skyldes (delvis) at det er mange små skoler som ikke har mulighet til å tilby flere fremmedspråk, noe som fører til at færre elever velger fremmedspråk. Særlig fransk er dårlig etablert, bare fire kommuner har tilbud om fransk på en eller flere ungdomsskoler. Det er påfallende store forskjeller mellom Bodø, som ligger et godt stykke over landsgjennomsnittet (85,0%), og andre, forholdsvis store nordlandskommuner som Rana (66,5%), Narvik (68,0%) og Vefsn (64,4%). I flere av de minste kommunene er det registrert få eller ingen (!) elever med fremmedspråk på 8. trinn. Ingen skoler i Nordland tilbyr andre fremmedspråk enn fransk, spansk og/eller tysk.

NORDLAND	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Nordland	6,4 %	36,3 %	21,8 %	.	64,5 %
Alstahaug	3,5 %	35,1 %	34,2 %	.	72,8 %
Andøy	.	55,4 %	.	.	55,4 %
Ballangen	.	57,1 %	35,7 %	.	92,9 %
Beiarn	.	.	.	.	0%
Bindal	.	.	85,7 %	.	85,7 %
Bodø	15,0 %	45,5 %	24,5 %	.	85,0 %
Brønnøy	.	38,2 %	21,8 %	.	60,0 %
Bø	.	56,8 %	.	.	56,8 %
Dønna	.	.	53,8 %	.	53,8 %
Evenes	.	.	66,7 %	.	66,7 %
Fauske	.	27,8 %	18,3 %	.	46,1 %
Flakstad	.	.	43,8 %	.	43,8 %
Gildeskål	.	.	37,5 %	.	37,5 %
Grane	.	69,6 %	.	.	69,6 %
Hadsel	8,5 %	2,6 %	24,8 %	.	35,9 %
Hamarøy	.	.	33,3 %	.	33,3 %
Hattfjelldal	.	33,3 %	20,8 %	.	54,2 %
Hemnes	17,2 %	53,1 %	4,7 %	.	75,0 %
Herøy	.	42,9 %	28,6 %	.	71,4 %
Leirfjord	.	52,2 %	.	.	52,2 %
Lurøy	.	.	9,5 %	.	9,5 %
Lødingen	.	68,0 %	4,0 %	.	72,0 %
Meløy	.	26,2 %	28,2 %	.	54,4 %
Moskenes	.	66,7 %	.	.	66,7 %
Narvik	8,1 %	42,3 %	17,6 %	.	68,0 %
Nesna	.	66,7 %	.	.	66,7 %

Rana	9,2 %	18,1 %	39,2 %	.	66,5 %
Rødøy	5,3 %	.	52,6 %	.	57,9 %
Røst	.	.	.	.	0%
Saltdal	.	43,1 %	.	.	43,1 %
Sortland	.	37,9 %	15,7 %	.	53,6 %
Steigen	.	33,3 %	.	.	33,3 %
Sømna	.	41,2 %	.	.	41,2 %
Sørfold	.	6,9 %	51,7 %	.	58,6 %
Tjeldsund	.	.	78,6 %	.	78,6 %
Træna	.	.	.	.	0%
Tysfjord	.	20,0 %	6,7 %	.	26,7 %
Vefsn	10,6 %	35,6 %	18,3 %	.	64,4 %
Vega	.	69,2 %	.	.	69,2 %
Vestvågøy	.	55,4 %	16,9 %	.	72,3 %
Vevelstad	.	.	55,6 %	.	55,6 %
Vågan	15,0 %	39,1 %	12,8 %	.	66,9 %
Værøy	.	.	14,3 %	.	14,3 %
Øksnes	.	63,2 %	14,7 %	.	77,9 %

19. Troms inkl. Svalbard

Elevene i Troms velger i snitt mindre ofte fremmedspråk på 8. trinn (65,9%) enn på landsbasis (76,3%). Det er store forskjeller innad i fylket, vi finner både kommuner hvor det er langt færre fremmedspråkelever enn vanlig og kommuner som ligger over snittet. To eksempler er Svalbard (89,7%) og Bardu (95,0%). Andelen elever med fremmedspråk i de to største kommunene, Tromsø og Harstad, er klart høyere enn i fylket ellers. Fransk er relativt dårlig etablert i fylket, noe som gir tydelig utslag på statistikken: bare 9,3% av elevene har fransk mot 14,7% på landsbasis. Elever på tre skoler i Kåfjord, Lyngen og Tromsø har også mulighet å lære russisk. I alt 1,6% av elevene i fylket har dette faget.

TROMS	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Troms	9,3 %	32,8 %	22,1 %	1,6 %	65,9 %
Balsfjord	.	6,6 %	23,7 %	.	30,3 %
Bardu	.	45,0 %	50,0 %	.	95,0 %
Berg	.	.	40,0 %	.	40,0 %
Bjarkøy	28,6 %	.	14,3 %	.	42,9 %
Dyrøy	.	80,0 %	.	.	80,0 %
Gratangen	.	33,3 %	33,3 %	.	66,7 %
Harstad	22,6 %	32,3 %	20,3 %	.	75,2 %
Ibestad	.	46,2 %	.	.	46,2 %
Karlsøy	.	.	75,0 %	.	75,0 %
Kvæfjord	.	51,3 %	25,6 %	.	76,9 %
Kvænangen	.	41,2 %	.	.	41,2 %
Kåfjord	.	.	16,7 %	11,1 %	27,8 %

Lavangen	.	81,8 %	.	.	81,8 %
Lenvik	0,5 %	15,8 %	25,0 %	.	41,3 %
Lyngen	.	.	39,5 %	23,3 %	62,8 %
Målselv	.	34,6 %	25,6 %	.	60,3 %
Nordreisa	.	38,5 %	19,2 %	.	57,7 %
Salangen	.	51,4 %	.	.	51,4 %
Skjervøy	.	.	24,3 %	.	24,3 %
Skånland	.	20,0 %	20,0 %	.	40,0 %
Storfjord	.	54,5 %	.	.	54,5 %
Sørreisa	.	40,8 %	30,6 %	.	71,4 %
Torsken	.	.	75,0 %	.	75,0 %
Tranøy	.	.	5,9 %	.	5,9 %
Tromsø	14,6 %	40,4 %	19,4 %	1,9 %	76,3 %
Svalbard	.	65,5 %	24,1 %	.	89,7 %

20. Finnmark

Når det gjelder fagvalget på 8. trinn, ser vi et annet mønster i Finnmark enn i landet ellers.

Det er to påfallende forskjeller: for det første er det mange færre elever som får opplæring i fremmedspråk (47,2% i Finnmark mot 76,3% på landsbasis), for det andre er det relativt sett mange flere elever som har andre språk enn fransk, spansk eller tysk (7,2% i Finnmark mot 0,4% for hele landet sett under ett). Sistnevnte skyldes i hovedsak det faktum at russisk er etablert som fremmedspråk på en rekke skoler rundt om i fylket. Det er ikke tilfellet i Sør-Norge. Ellers kan vi slå fast at det er forholdsvis få skoler med spansk, noe som gir utslag på statistikken: 20,7% av elevene har tysk og (bare) 14,1% har spansk.

FINNMARK	Fransk	Spansk	Tysk	Øvrige	I alt
Hele landet	14,7 %	34,9 %	26,4 %	0,4 %	76,3 %
Finnmark	5,1 %	14,1 %	20,7 %	7,2 %	47,2 %
Alta	6,5 %	36,9 %	14,7 %	.	58,2 %
Båtsfjord	.	.	19,4 %	61,3 %	80,6 %
Berlevåg	.	.	46,2 %	.	46,2 %
Gamvik	11,1 %	.	66,7 %	.	77,8 %
Hammerfest	10,7 %	8,2 %	23,0 %	.	41,8 %
Hasvik	.	.	28,6 %	.	28,6 %
Karasjok	.	.	45,7 %	.	45,7 %
Kautokeino	.	24,2 %	.	9,1 %	33,3 %
Kvalsund	.	78,6 %	7,1 %	.	85,7 %
Lebesby	.	.	50,0 %	.	50,0 %
Loppa	8,3 %	8,3 %	50,0 %	.	66,7 %
Måsøy	7,1 %	.	42,9 %	.	50,0 %
Nesseby	.	.	.	.	0%
Nordkapp	.	.	53,3 %	.	53,3 %
Porsanger	.	.	27,7 %	.	27,7 %
Sør-Varanger	6,9 %	.	12,2 %	33,6 %	52,7 %

Tana	17,5 %	.	2,5 %	2,5 %	22,5 %
Vadsø	.	.	21,4 %	6,1 %	27,6 %
Vardø	.	.	50,0 %	.	50,0 %